

„Szívünkbe zártuk és megszerettük őket”

Hősiesen segítették a román katonák a szovjet hadsereget hazánk felszabadításában

Az Antonescu-féle diktatúra megdöntése és a hitleri Németország elleni harc megkezdése után 1944-ben a román csapatok, a Román Kommunista Párt felhívását követve, a Szovjet Hadsereg oldalán részt vettek a fasiszta erők felszámolásában, s ezzel hozzájárultak Románia, Magyarország és Csehszlovákia felszabadításához.

Összesen 15 román hadosztály vett részt ezekben a harcokban. A román csapatok 260 napon át harcoltak s eközben 16 nagy csatában és 367 összecsapásban vettek részt. Összesen 3831 helységet szabadítottak fel, közöttük 53 várost és 180 nagyobb központot.

Debrecen, Budapest, Szolnok, Salgótarján...

A Magyarország területén folytatott harcokban a román csapatok a román—magyar határtól a magyar—csehszlovák határig 300 kilométernyi utat tettek meg. Eközben elfoglalták a Mátra- és a Bükk-hegységeket, három folyón keltek át és 1237 helységet szabadítottak fel, köztük 14 várost.

A szovjet katonák mellett a román katonák igazi hőstetteket hajtottak végre a Debrecen, Szolnok, Budapest, Salgótarján és más városok felszabadításáért vívott harcokban, valamint a Tiszánál, a Bükk-hegységben és másutt folytatott harcokban.

A debreceni csatában négy román hadosztály vett részt s ezek közül főként a „Tudor Vladimirescu” román önkéntes hadosztály járult hozzá a város felszabadításához. A debreceni harcokban a román csapatok a várost utcáról-utcára, házról-házra foglalták el. A város felszabadításában tanúsított hősiességéért a Szovjetunió Fegyveres Erőinek Legfelsőbb Parancsnoksága napi-

parancsban emlékezett meg a „Tudor Vladimirescu” hadosztályról. Ez a hadosztály a „Tudor Vladimirescu—Debrecen” nevet kapta, amit mindvégig büszkén viselt. Ugyanez a hadosztály szabadította fel 1944 december 25-ről 26-ra virradó éjjelen Salgótarjánt.

Kemény harcok a Tiszánál

Ugyanilyen kemény harcok folytak a Tiszánál is. A román csapatok megtörték a fasiszta csapatok ellenállását és több helyen átkeltek a Tiszán. Összesen öt hídfőállást foglaltak el és ezzel kedvező feltételeket teremtettek a támadás további kibontakozásához. Ezekben a harcokban tünt ki hősies magatartásával Eftimiu Croitoru román katona, aki a „tiszalóki hős” címet kapta.

A román hídszok pontonhidakat emeltek a Tiszán, amelyen a szovjet és román csapatok éjjel-nappal folytatták átkelésüket. A fasiszták úszó aknákkal próbálták a hidat szétrombolni. Egy ilyen akna egészen a híd közelébe került. Amikor Eftimiu Croitoru román katona látta, hogy a partról már nem tudja megakadályozni az akna továbbjutását, a vízbe vetette magát és egy lapáttal tartotta vissza. Egy robbanás hallatszott, majd minden elcsön-desedett. A szovjet és román katonák tovább folytatták átkelésüket a hídon, hogy tovább harcoljanak a győzelemért. Csupán a román hídszok közül hiányzott egy katona: Eftimiu Croitoru, aki kötelességének teljesítése közben esett el. A Budapest felé vezető úton, a Szolnok felszabadításáért vívott harcokban mintegy 4000 román katona esett el;

Tizezernél több hősi halott Budapesten

A román csapatok súlyos harcokat vívtak a budapesti csatában. A dicsőséges szovjet hadsereg oldalán ezekben a harcokban 3 román hadosztály vett részt 85 napon keresztül. Budapest három védelmi övezetének az áttörése után a román csapatok részt vettek az utcai harcokban is. Ezekben a harcokban nagy áldozatkészségről és leleményességről tett tanúságot Angelache Gheorghe, a 31-es ezred őrzővezetője. Az egyik támadás során az alakulat minden tisztje fegyverrel a kezében esett el. Angelache Gheorghe őrzővezető ekkor az alakulat élére állt és tovább vitte a harcot a kitűzött feladat teljesítéséig. A 26-os ezred egyik zászlóaljja igen súlyos harcot vívott a budapesti Főposta épületének felszabadításáért. A hős zászlóalj tisztjei és szakaszvezetői szoronyal és kézigránattal a kezükben indultak rohamra katonáik élén. A budapesti utcai harcokban 10 708 román katona és tiszt esett el. A Főposta épületének felszabadításán kívül a román csapatok részt vettek a Kelti-pál-audvar és több más középület felszabadításában.

Köszönőlevelek a magyar falvakból

Csodálatos harci tetteket vittek véghez a 2-es és 3-as román hegyvidéki hadosztályok katonái a Bükk-hegység elfoglalásáért vívott harcokban. Egy 4 zászlóaljból álló román alakulat hatalmas hóvihárban egyetlen éjszakán átkelt a Bükk-hegységen, a fasiszta csapatok hátába került és visszavonulásra kényszerítette azokat, nagy veszteségeket okozva nekik.

A román hadsereg mindazokban a falvakban és városokban, amelyeken átvon-

nult, nagy segítséget adott a magyar polgári lakosságnak. A román csapatok számtalan köszönő levelet kaptak a helyi hatóságoktól és a polgári lakoságtól.

Az abonyi községhez 1944 december 17-én kelt levele a többi között ezeket írja:

„A román katonák nem ellenségeink, hanem a magyar lakosság barátai és jóakarói, ezért szívünkbe zártuk és megszerettük őket. A román hadsereg kiérdemelte a magyar lakosság szeretetét, megbecsülését és háláját”.

Igen, ékeesszó a szilvászvári községi tanács levele is, amely rámutat arra, hogy az ott áthaladó román csapatok élelmiszereket adtak a gyermekeknek és felnőtteknek, orvosi ellátásban részesítették a polgári lakosságot. Hosszú lenne felsorolnunk azoknak a román katonáknak a hőstetteit, akik véruket hullatták a testvéri és szomszédos magyar nép földjén.

A román csapatok magyarországi harci tetteiről és hősiességéről beszélnek azok a román és szovjet rendjelek és kitüntetések, melyeket oly nagyszámban kaptak a román tisztek és katonák.

A hitleri Németország elleni háborúban való katonai és anyagi részvételével Románia a negyedik helyre került azok között az országok között, amelyek a fasiszmus ellen harcoltak.

Ne keverjük össze a búzát a konkollyal

(m. s.) Természetes — s éppen a dolgozó nép demokratizmusából fakad — hogy a különböző munkahelyeken általában bátran mondanak véleményt az emberek. Öszinte segíteni akarásból mutatnak rá gazdag életünk némely fogyatékoságára, hogy azokat mind az egyén, mind a közösség hasznára megszüntessük. A Szegedi Kenderfonógyárban Schusztér Mária nagyon határozottan szóvá tette az üzem vezetőinek: nem helyesli, hogy már hetek óta a délutáni műszakba osztják be őt, s kérte, hogy változtassanak ezen, mert jogos a panasza. A vezetők intézkedtek és a dolog annak rendje-módja szerint megnyugvással intéződött el. S vajon az olyan munkásnők, mint Schusztér Mária meg merték volna-e tenni tizenhárom esztendővel ezelőtt, a tőkés idejében, az ilyen észrevételek? Nem kell erre felelnünk, mert akkor — 1945 előtt — nem a Schusztér Máriai demokrácia volt, hanem a iőkés Wimmer Fülöpöké.

Sorolhatnánk tovább az olyan példákat, amelyek mind azt bizonyítják, hogy a dolgozó nép demokratizmusa erőteljesedik és szélesedik. A legkülönbözőbb ügyekben tesznek javaslatot, észrevételeket a becsületes emberek. Életünkbe ivódott ez, nem találunk bennne semmi különösét. Magától értetődő az is, ha egy munkás üzemszerű vezetőjét bírálja esetleges rossz intézkedése miatt. Vagy a tanácsos fordulnak javaslattal, s felhívják a hatáskörébe tartozó hibára a figyelmet. Nemcsak jog, hanem kötelesség is, hogy a dolgozó emberek — bármilyen poszton is munkálkodjanak — segítsék észrevételeikkel, jószándékú bírálatokkal életünk előrehaladását.

A dolgozó nép demokratizmusa rendszerünk lényegének talaján áll. S legyen bárki, aki a demokratizmus szélesítésének útjába akadályokat gördít — rosszul, megengedhetetlenül cselekszik. Vannak-e még olyan emberek, akik így, vagy amúgy csorbítják, visszaszorítják a demokratizmust? Igennel kell válaszolnunk erre. Tapasztalni olyan nem megengedhető és tarthatatlan véleményt: »Aki a tanácsot bírálja, népi demokráciánk ellen lép föl». S ezt a véleményt olyan esetekre és általában értik, amikor becsületes, tisztességes emberek jószándékúan bírálják a tanács nagyra értékelt munkájának némely fogyatékoságát, s éppen azért, hogy azokat megszüntetve eredményesebben munkálkodjék. Vagy elhangzott olyan megállapítás is, hogy: »Az

igazgató, vagy más gazdasági vezető bírálatát szocializmusellenes». A bírálók megint tisztességes emberek voltak, a jószándék vezette őket. Még felbukkan időnként olyan agyafúrt módszer is, amely a bátor és tisztességes szándékú bírálót »beskatulyázza«, kimondván rá a megalapozatlan véleményt: revizionista, vagy szektás. Megtörténik, hogy az észrevételek tevéteket hetek múltával rossz munkakörülmények közé helyezik, s »felfedezik«, hogy »alkalmatlan« munkakörre végzésére. Ezek a módszerek idegenek a mi rendszerünkben, s nagyon kevéssé, határozottan lépünk fel ellenük. Elsősorban a kommunisták, s egész társadalmunk!

A demokratizmus további növelésének munkájában fontos, hogy a tiszta búzát ne keverjük össze a konkollyal. Több mindent jelent ez. Ne szegjük kedvét még helyenként sem az emberek javaslatának azzal, hogy megalapozatlanul »beskatulyázzuk« őket és visszaszorítjuk kezdeményező készségüket. S a konkoly nem összekeverése a tiszta búzával azt teszi, hogy nem engedünk teret olyan rosszdulatú, ellenséges elemeknek, akik a »bírálat ürügyén« bár, de rossz szándékból beszélnek. Nem jószándékból, segíteni akarásból, hanem azért, hogy a bizalmatlanságot hintsék el némely vezető ellen; hogy a nagydobot megütve, kártevő módján megkísérleljék kikezdeni népi demokráciánk egy-egy területét. Tehát az a helyes, ha szükséges, akkor nézzük meg, ki miért, milyen körülmények között mond bírálatot. Ismét hangoztatjuk azonban, megengedhetetlen a jószándékú észrevételekre ráhúzni a »rendszerelleni« fellépést, vagy más jelszavakat, s ennek örve alatt akadályt rakni a demokratizmus további terebéljesítésének, a dolgozó emberek véleménynyilvánításának útjába.

Az Újszegedi Kender-Lenszövő Vállalatnál előfordult, néhány vezető a nem helyénvaló bírálatot is elfogadta azért, hogy a látszatát is kerüljék a demokratizmus elfojtásának. Nem helyes álláspont ez sem. Ha nincs igaza az észrevételeknek, akkor ezt becsületes nyíltsággal mondjuk meg neki, s ha kell, baráti vitában tisztázzuk az igazságot. De úgy, hogy a tévedést elkövető — ez előfordulhat — ne rettenjen vissza a további jószándékú kritikától.

Haladjunk bátran a demokratizmus elmélyítésének útján. S vigyázzunk, hogy ne keverjük össze a tiszta búzát a konkollyal.

KISTELEKI KÉPEK

Egy kupica pálinkát...

A földművelésügyi minisztérium szeszüzemében még most is teljes az üzem, Sok kupica pálinka lesz abból, amit a homoki gyümölcsökből ősz óta itt főztek. Kovács Ferenc bácsi az egyik főüzemnél éppen a cefrére teszi fel a fedőt.

Elég finom-e az örlemény?

A Felszabadulás Tsz darálómalmában nagy a forgalom, sok az örölni való. Horváth István azt vizsgálja: elég finom-e az örlemény? Az ellenőrzés eredménye: megfelel az előírásoknak.

Az ország több üzemében hasznosítják a Szegedi Tudományegyetemen kidolgozott új anyagmeghatározó módszereket

A Szegedi Tudományegyetem szerves kémiai intézetének dolgozói az oktató és nevelő munkán kívül főleg elméleti kutatásokkal foglalkoznak. Mégis gyakran olyan eredményekre is jutnak, amelyek alkalmazása közvetlenül segíti a gyakorlati munkát. Így például új nitrátmeghatározási eljárást dolgoztak ki, ami a műtrágyagyárak dolgozóinak munkáját könnyíti meg. Ezekben az üzemekben ugyanis ellenőrizni kell, hogy a pétisó kellő mennyiségben tartalmazza-e a növények fejlődését gyorsító nitrogént. Ennek meghatározása korábban csaknem egy óráig tartott. A Szegeden kidolgozott új eljárással mindössze 10—15 percig tart, ugyanakkor sokkal pontosabban állapítható meg, mennyi nitrogén kerül a pétisóval a talajba.

Az intézet munkatársai elősegítik az uránlelőhelyek felkutatását is. Módszerükkel a kőzetekben található kismennyiségű urán is meghatározható. Az összetört és vegyszerekkel oldott anyagot különleges festékkel keverik össze. Az oldat minél több uránt tartalmaz, annál sötétebb lesz. A szineződés mértékét műszerrel mérik, s az adatokból állapítják meg a kőzet urántartalmát. Az ivóvízben található fluor mérésére is új eljárást dolgoztak ki. Az újabb kutatások szerint ugyanis a víz fluortartalma összefügg a foga-gak szuvasodásával. Az új mérési módszer tehát egészségügyi okokból is fontos.

NAPJAINK

Az eset, ami itt alant szóba kerül, olasz földről való. Hogy mégis magyar közmondást kell rá-citálni, annak az az egyedüli oka, hogy nincs kéznél ráillő olasz szólás.

»Az alma nem esik messze a fájától« — tartja a több évszázados magyar bölcsesség. Konkrétabban: Mussolini unokája — mégha Fabricio Ciano-nak hívják is —, ugyancsak nem fajzott el túlságosan ver-rokonától. Őkelme az Újjásizta Olasz Szociális Mozgalom oszlopos tagja — s a május 25-i, parlamenti választásokon listavezetőként indul a livornói választókerületben.

Apja, Galeazzo Ciano, Mussolini Edda nevű leányának férje volt, hosszú időn keresztül a fasiszta kormány külügyminisztereként tevékenykedett. Egyszer azonban fellázadt aposa ellen s Veronában ki-begezték. Fia természetesen ugyancsak fasiszta maradt, s mit tesz a »történelem«: egy párt jelöltje ő és apja egyik bírja.

Ugy látszik, a fasiszták máig sem finnyások... s máig is tisztelgetnek őket bizonyos körök — »neves« elődeik után.

(mn)